

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Abdülhamit Gül** tarafından Anayasa'nın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Berdan ÖZTÜRK
Ağrı Milletvekili

İnsan Hakları Derneği'nin verilerine göre Türkiye hapishanelerinde 595'i ağır olmak üzere 1564 hasta mahpus bulunuyor. Covid-19 pandemisinin kronik hastalar için ölüm riskine dönüştüğü son bir yılda en az 50 mahpus hayatını kaybetti. Covid-19 ölümleri hariç.

Son olarak Malatya E Tipi'nde tanıdığım Sıtkı Bektaş, yanılmıyorsa tıp öğrencisiydi, mide kanamasından can vermişti.

Belden aşağı felç olan ve ATK'nin "cezaevinde kalamaz" raporu verdiği Serdal Yıldırım'dan iki kolu da olmayan akciğer, tüberküloz ve Koah hastası Engin Aktaş'a dek onlarca hasta mahpusun yaşamı pamuk ipliğine bağlı.

Hasta mahpus Hikmet Kara, 23 yaşında cezaevine girdi ve şu an 51 yaşında. 329 aydır yani 28 yıldır duvarların ardında. Hikmet Kara, daha önce sırasıyla Şırnak T Tipi, Batman M Tipi, Malatya E Tipi, Çankırı E Tipi, Adıyaman E Tipi, Ankara-Ulucanlar, hâlihazırda Van Yüksek Güvenlik Kapalı Cezaevi'nde. Mide, Kalp (romatizmal mitral kapak ve kronik arter hastalığı), şeker, KOAH (ciğer daralması) gibi türlü hastalıklardan mustarip.

Daha önce 1996, 1997 ve 2000 yıllarında Çankırı, 2015'te ise Karabük cezaevinde - toplamda 4 kez- mide kanaması geçirdi. Salgın süresince hastaneye gidemedi. Koah ve kalp hastalıklarının kontrolü ve anjiyo olmak için hastaneye gitmesi gerekirken, Hikmet Kara, sağlık ve tedavi koşullarına erişemiyor.

Salgının oluşturduğu yüksek risk göz önüne alınarak tedavi koşullarının dışarıda sağlanması amacıyla ceza ertelenmesi talebinde bulunsa da geriye kalan 2 yıl 7 aylık cezası ertelenmedi.

Devlet Güvenlik Mahkemeleri'nin hukuksuz karalarıyla cezaevinde tutulan bu insanlarda zamanla bir deste, bir düzine hastalık ortaya çıkması. (Bir parantez açalım: İki-üç yıl önce Anayasa Mahkemesi'nin DGM dosyaları için verdiği emsal niteliğindeki ihlal kararıyla birkaç kişi bırakıldı. Ne ki siyasi bir elin dokunuşuyla, tahliyeler hemen durduruldu.)

Ölümle burun buruna yaşamak zorunda bırakılıyorlar. Özellikle pandemi riski nedeniyle hasta mahpusların zaten ağır aksak yürüyen tedavileri de sekteye uğramış vaziyette. Gerek iç hukukta gerek uluslararası sözleşmelerle garanti altına alınan yaşam hakları tehlike altında.

Bu bağlamda;

1. Hasta tutsakların beden ve ruh bütünlüklerinin korunarak tedavi edilmesi, yaşam hakkının korunması Türkiye'nin de taraf olduğu birçok insan hakları sözleşmesi kapsamında koruma altına alınmıştır. Ulusal mevzuat kapsamında ise 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun (CGTİK) Günlük Yaşamdaki Haklar ve Yükümlülükler adlı ikinci bölümünün "Hükümlünün muayene ve tedavi istekleri" başlıklı 71. maddesinde "Hükümlü, beden ve ruh sağlığının korunması, hastalıklarının tanısı için muayene ve tedavi olanaklarından, tıbbî araçlardan yararlanma hakkına sahiptir." diyerek tutuklu ve hükümlülerin beden ve ruh sağlığının korunmasını, tedavi edilmesini bir hak olarak düzenlemiştir. Hasta mahpus Hikmet Kara'nın yasal ve meşru olan hakkı kim tarafından ve hangi gerekçeyle engellenmektedir?
2. 24.01.2013 tarihli ve 6411 sayılı "Ceza Muhakemesi Kanunu ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" ile 5275 sayılı Kanunun 16. maddesine eklenen altıncı fıkra hükmü uyarınca "ağır hastalık nedeniyle cezaevinde hayatını yalnız idame ettiremeyen ve toplum güvenliği bakımından tehlike oluşturmayacağı değerlendirilen mahkûmun cezasının iyileşinceye kadar geri bırakılacağı" hükmü neden uygulanmıyor? Uygulamanın önündeki engeller nelerdir?
3. 6411 sayılı Kanun ile getirilen "toplum güvenliği bakımından tehlike oluşturmayacağı" kriterine takılan, Adli Tıp Kurumu veya üniversite hastaneleri tarafından maruz kaldığı ağır hastalık veya sakatlık nedeniyle hayatını yalnız idame ettiremeyeceği tespit edilen hasta mahpusların savcılıklar önünde bekletilen/reddedilen dosyaları için alınan önlemler nelerdir? İdari işlemlerin hızlıca ve prosedürel uygulamaların ortadan kalkması için reform paketleri kapsamında yasal bir değişiklik öngörülüyor mu? Konuyla ilgili mevzuat değişikliğine dair herhangi bir çalışma mevcut mudur?

41911

4. Hikmet Kara, hem cezaevinde, hem de sevk edildiği sağlık kuruluşunda asker ve gardiyanların doktor muayenesinde hazır bulunmak istemeleri ve mahpusun elleri kelepçeli olarak muayene olmaya zorlanması ile ilgili etkin bir idari soruşturma başlatılmış mıdır?
5. Mahpusun dışarıyla bağını ve sosyalleşmesini sağlayan iletişim ve görüş hakkına dair kısıtlamalar, eşyaların ve paranın posta ile gönderilme zorunluluğu, hastane sevklerinin ve tedavilerinin yapılmaması vb. birçok soruna ek olarak; bugün Covid 19 aşı takviminde cezaevlerinin ne zaman aşılanacağı mpphemliğini korumaktadır. Kontrol altına alınamayan ve ikinci dalganın da hızla yayıldığı koşullarda mahpusların sağlık ve yaşam haklarına saygının gereği olarak cezaevlerinde aşılama takvimi ne zaman başlayacağı bilgisi kamuoyuyla ne zaman paylaşılacaktır?
6. Hikmet Kara'nın hayati tehlikesine rağmen tedavisinin engellenmesi sonucunda otaba çıkacak komplikasyonlardan kimi ve kimleri sorumlu tutacaktır? Hikmet Kara'nın ve avukatlarının kullanması gereken başkaca merciler var mıdır? Varsa bu merciler hangileridir?
7. Hikmet Kara, infazının durdurularak dışarıda tedavisinin yapılabilmesinin önündeki yasal ve hukuki engeller nelerdir?
8. Hikmet Kara, tedavisinin yapılabilmesi için başka hangi hastalıklara sahip olması gerekmektedir?
9. Hasta tutuklular listesinde yer alan ve tedavi hakkı engellenen isimlerden biri olan Hikmet Kara'nın tahliyesi için acil olarak bir girişimde bulunmayı düşünüyor musunuz?